

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. Š.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. E., advokátkou so sídlom v B., proti žalovanej **S., s.r.o.** so sídlom v B., zastúpenej JUDr. R., advokátom so sídlom v B., P.O. BOX X., **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 7 C 239/2007 a na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6 Co 64/2008, o námietke zaujatosti sudkyne Krajského súdu v Bratislave takto

r o z h o d o l :

Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave A. **j e v y l ú č e n á** z prejednávania a rozhodovania vecí.

O d ô v o d n e n i e :

V konaní o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo 6. decembra 2007 č.k. 7 C 239/2007-111, ktoré je na Krajskom súde v Bratislave vedené pod sp. zn. 6 Co 64/2008, vzniesol žalobca námietku zaujatosti voči A., predsedníčke senátu „6 Co“ Krajského súdu v Bratislave, ktorý má túto vec podľa rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave prejsť a rozhodnúť. Námietku zaujatosti odôvodnil žalobca tým, že na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky došiel podnet na disciplinárne stíhanie predsedníčky senátu Krajského súdu v Bratislave A., ktorý momentálne preveruje ako minister spravodlivosti Slovenskej republiky a táto skutočnosť by mohla spochybniť objektivnosť jej rozhodovania v danej veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 16 ods. 1 O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť námietky žalobcu z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí. Vychádzal z toho, že sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti (§ 14 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky zohľadnil tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

Účelom § 14 ods. 1 O.s.p. je predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania a prispieť k nestrannému prejednaniu veci a k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k účastníkovi konania osobný vzťah, so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) a napokon k zástupcom účastníkov konania. Nestrannosť a nezaujatosť sú v zmysle uvedeného požiadavky, ktoré sú súčasťou práva na spravodlivý súdny proces a súvisia s princípom rovnosti účastníkov občianskeho súdneho konania pred súdom.

Súčasťou základného práva na prejednanie veci pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15 O.s.p. a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 27/98 z 25. marca 1998). Ustanovenie § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania veci nielen s preukázanou zaujatosťou sudcu, ale už so samotnými pochybnosťami, ktoré objektívne v tom – ktorom prípade môžu vzniknúť o sudcovej nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“)].

V ustanovení § 14 ods. 1 O.s.p. vyjadrená korelácia dvoch javov (na jednej strane dôvodov vylučujúcich sudcu, na strane druhej pochybností o nezaujatosti sudcu) nie je vzťahom príčiny a následku, ktorý by bol nevyhnutne založený na príčinnej súvislosti. Pokiaľ sudca má určitý pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, prejaví sa táto skutočnosť nevyhnutne vo vnútornej, subjektívnej rovine (v rovine pocitov sudcu, jeho názorov, úsudkov, myšlienok a pod.). Na rozdiel od toho ale pochybnosti o nezaujatosti sudcu majú základ v objektívnej sfére (v tom, ako sa relevantné – objektívne existujúce skutočnosti – prejavujú navonok a ako sú objektívne vnímané ich dopady). Z uvedenej korelácie vychádza obdobne aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozlišuje na jednej strane subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci, na

druhej strane objektívne hľadisko, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o nezaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998 a pod.). Obe uvedené hľadiská musí vždy brať na zreteľ aj nadriadený súd pri posudzovaní opodstatnenosti námietky zaujatosti sudcu vznesenej účastníkom konania.

Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave A. sa k vznesenej námietke zaujatosti vyjadrila tak, že účastníkov konania a ich právnych zástupcov osobne nepozná a vo veci sa necíti byť zaujatá, a to napriek skutočnosti, že bol podaný podnet na jej disciplinárne stíhanie, ktorý žalobca ako minister spravodlivosti Slovenskej republiky momentálne preveruje. Uviedla, že plne rešpektuje kompetenciu žalobcu (zastávajúceho uvedenú ústavnú funkciu) preverovať podnety na disciplinárne stíhanie, ktoré podali účastníci konania v iných súdnych veciach (vo vyjadrení sudkyne je poukázané na veci Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 262/2006 a sp. zn. 6 Co 165/2005). Žalobcom uvádzaná okolnosť ale nemá podľa vyjadrenia sudkyne A. dopad na jej schopnosť vec objektívne prejednať a rozhodnúť.

V predmetnom konaní o ochranu osobnosti je objektívne danou skutočnosťou, že na súdnom prejednaní a rozhodovaní veci sa má podieľať A., voči ktorej boli v iných veciach podané podnety na začatie disciplinárneho konania. Obdobnej (objektívnej) povahy je skutočnosť, že žalobca zastáva funkciu ministra spravodlivosti Slovenskej republiky a má oprávnenie nielen posúdiť dôvodnosť uvedených podnetov, ale prípadne tiež podať návrh na začatie disciplinárneho konania voči sudkyňi A.. Podľa právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedené skutočnosti treba považovať za okolnosti, so zreteľom na ktoré možno mať pochybnosti o tom, či namietaná sudkyňa bude pod ich tlakom konať tak, akoby tieto skutočnosti neboli dané, a či teda bude vec prejednávať a rozhodovať nestranne, bez akejkoľvek zaujatosti.

Na vyššie uvedenom nič nemení obsah vyjadrenia A., v zmysle ktorého sa necítiť byť zaujatá. Toto jej vyjadrenie sa totiž týka len jedného z dvoch relevantných hľadísk nezaujatosti sudcu – subjektívneho, nemá však dopad na objektívne hľadisko, ktoré je v danom prípade dôvodom pre vylúčenie namietanej sudkyne.

Vzhľadom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že A. je vylúčená z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 5. augusta 2008

JUDr. Emil Franciscy, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: